

Kattaus itäistä teologiaa

Tämä *Teologisen Aikakauskirjan* numero tarjoaa laaja-alaisen kattauksen itäistä teologiaa. Artikkelissaan ”Mikä on tarpeeksi – mikä on liikaa?” Siiri Toiviainen tarkastelee antiikin filosofikoulujen teorioita ja sitä, miten 300-luvulla Kappadokiassa elänyt piispa Gregorios Nyssalainen keskustelee ruumiin tarpeista eudaimonistiseen etiikkaan liittyen. Artikkelisi osoittaa idän patristisen etiikan tiiviit yhteydet kreikkalais-roomalaiseen filosofiaan.

Niinikään 300-luvulle sijoittuvassa artikkelissaan ”Miksi Ylä-Egyptin kristityt lukivat Platonin ja Hermeksen teoksia?” Nag Hammadin kuudes koodeksi ja sen punainen lanka” Ulla Tervahauta valottaa lähdeaineistoaan uudesta näkökulmasta: kopiointiajan taustan, askeettisen ja kehittyvän luostarilaitoksen sekä aikakauden kirjallisen lähdeaineiston valossa ja kysyy, miksi tietyt kirjoitukset valittiin yhteen ja mitä ne kertovat lukijoistaan, heidän kiinnostuksen kohteistaan sekä suhtautumistaan muihin kuin kristillisiin traditioihin.

Mari Isoaho tarkastelee Kioovassa 1100-luvulla kirjoitettua kronikkaa *Povest’ vremennyh let’*, joka kertoo polovtsien hyökkäyksestä Rusiin ja sen pääkaupunkiin Kiovaan. Polovtsit olivat 1000-luvun jälkimmäisellä puoliskolla Mustanmeren pohjoispuoleisia aroja hallitseva turkkilaisukuinen

kansa, jotka kronikassa rinnastetaan ismaelilaisiin. Kirjoittaja osoittaa, että kronikka pohjautuu *Pseudo-Metodioksen ilmestykseen* ja sisältää vahvan eskatologisen näkemyksen, jossa Rus’ esitetään Jumalan valittuna kansana.

Ääri-islamilainen Isis-liike räjäytti Itä-Syyrian autiomaassa sijaitsevaan Der el-Zoriin pystytetyn armenialaisten kansanmurhan muistokappelin syyskuussa 2014. Kansanmurhassa surmattiin 1,5 miljoonaa armenialaista osmanivaltakunnassa vuonna 1915. Tapahtumasta tulee tänä keväänä kuluneeksi sata vuotta. Serafim Seppälän artikkelissa keskitytään kansanmurhan loppuratkaisuun Der el-Zorissa sekä tapahtuman unohtamiseen ja muistamiseen liittyviin seikkoihin vertaamalla niitä myös 25 vuotta myöhempään holokaustiin Auschwitzissa.

Katsauksia ja keskustelua -osiossa Heikki Huttunen esittelee itäistä alkuperää olevien intialaisten kirkkojen monimuotoisuutta ekumenian valossa ja Risto Aikonen ortodoksisen uskonnonopetuksen historiaa Suomessa. Resensioissa arvioidaan aihepiiriin liittyvää uusinta tutkimusta, muun muassa koptikristittyjen historiaa ja nykytilaa Egyptissä, bysanttilaista ja itäisen kirkon oikeutta, ortodoksisia naiskuvia sekä islamin oppeja.